

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 13. marta 2023. godine
Br. ref.:RK 2134/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI10/23

Podnosilac

Besim Gashi

Ocena ustavnosti

presude Vrhovnog suda Kosova Pml. br. 12/2023 od 16. januara 2023. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija, i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Besim Gashi, koji se nalazi u pritvoru u Pritvornom centru u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva) i koga pred Sudom zastupa Fanol Krasniqi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [Pml. br. 12/2023] Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 16. januara 2023. godine, kojom je odbijen kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti protiv rešenja [NJND br.3/2022] Osnovnog suda u Prištini-Odeljenje za teška krivična dela (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 7. decembra 2022. godine i rešenja [Pn. br.1336/2022] Apelacionog suda Kosova (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 29. decembra 2022. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena njegova osnovna prava i slobode zagarantovane članom 21. [Opšta načela], članom 24. [Jednakost pred zakonom] i članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).
4. Podnosilac zahteva takođe traži i da se uvede privremena mera, navodeći da će *“u slučaju da Ministarstvo pravde dozvoli izručenje na osnovu rešenja koja su već osporena od strane podnosioca zahteva, biće pričinjena nepopravljiva šteta, usled kršenja ustavnih prava državljanina Besima Gashija”*.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka), 27. (Privremene mere) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 32. (Podnošenje podnesaka i odgovora) i 56. (Zahtev za uvođenje privremenih mera) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 20. januara 2023. godine, podnosilac je podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 23. januara 2023. godine, zastupnik podnosioca zahteva je dostavio Sudu dodatne dokumente u vezi sa slučajem, odnosno dostavio je punomoćje za zastupanje koje je potpisao sin podnosioca zahteva, kao i podnesak kojim je tražio od Suda da se uvede privremena mera u vezi sa slučajem.
8. Dana 25. januara 2023. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR. KSH10/23] imenovala sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Safet Hoxha i Remzije Istrefi-Peci (članovi).
9. Dana 26. januara 2023. godine, Sud je obavestio Ministarstvo pravde o registraciji slučaja, a jedna kopija zahteva je poslata Vrhovnom sudu.
10. Dana 26. januara 2023. godine, zastupnik podnosioca zahteva je dostavio Sudu dodatne dokumente u vezi sa slučajem, i to i) punomoćje za zastupanje koje je potpisao podnosilac

zahteva, kao i kompletan primerak presude [Pml. br. 12/2023] Vrhovnog suda od 16. januara 2023. godine.

11. Dana 27. januara 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.
12. Dana 22. februara 2023. godine, Ministarstvo pravde je podnelo dopis Sudu gde je tražilo da bude informisano o tome u kojoj fazi postupka se nalazi slučaj.
13. Dana 23. februara 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva. Istog dana, Sud je većinom glasova odlučio da se zahtev podnosioca proglasi neprihvatljivim.

Pregled činjenica

Pregled činjenica u vezi sa krivičnim postupkom koji se protiv podnosioca zahteva vodio u Republici Albaniji

14. Iz spisa predmeta proizilazi da je Tužilaštvo sudskog okruga Lježa podiglo optužnicu protiv podnosioca zahteva i optuženih S.V. i I.M. zbog osnovane sumnje da su u saizvršilaštvu izvršili krivično delo “*proizvodnja i prodaja opojnih droga*” predviđeno stavovima 1. i 2. člana 283. Krivičnog zakonika Republike Albanije.
15. Dana 20. septembra 2017. godine, kako proizilazi iz spisa predmeta, podnosilac zahteva je uhapšen u Republici Albaniji, a 23. septembra 2017. godine je odlukom [br. 302] Suda sudskog okruga Lježa određena mera obezbeđenja “*zatvorski pritvor*” predviđena članom 238. Zakonika o krivičnom postupku.
16. Dana 31. januara 2018. godine, Sud sudskog okruga Lježa je zamenio podnosiocu zahteva meru obezbeđenja iz zatvorskog pritvora u obavezu javljanja u Sudsku policiju.
17. Dana 30. septembra 2019. godine, Sud sudskog okruga Lježa je odlukom [br. 218] oglasio podnosioca zahteva krivim za izvršenje krivičnog dela za koje je optužen, izrekavši mu kaznu zatvora u trajanju od sedam (7) godina. Optuženi S.V. i I.M. su takođe oglašeni krivim za izvršenje krivičnog dela za koje su optuženi i izrečene su im kazne zatvora u trajanju od sedam (7) godina. U vezi sa izvršenjem gore navedene odluke za podnosioca zahteva, Sud sudskog okruga Lježa navodi da izdržavanje kazne počinje od dana “*izvršenja ove odluke i izdržavaće se u zatvoru redovne bezbednosti*”.
18. Nadalje, u odluci [br. 218] Suda sudskog okruga Lježa od 30. septembra 2019. godine je navedeno da su “*okrivljeni Besim Gashi i I.M. došli na prvo sudsko ročište i izjavili da ne žele da učestvuju u suđenju i da će ih braniti advokat Zef Cupi [...] U ovim uslovima, sud je, na osnovu člana 351. Zakonika o krivičnom postupku, u kom je predviđeno da “Kada se okrivljeni koji se nalazi na slobodi ili u pritvoru ne pojavi na ročištu, iako je obavešten i nije imao zakonitih razloga za nedolazak, sud odlaže ročište i nalaže prinudno privođenje, osim u slučaju kada je izjavio svoju volju da ne učestvuje u suđenju kod javnog beležnika ili nadležnog državnog organa. U ovom slučaju suđenje se nastavlja bez njegovog učešća. 2. Kada se okrivljeni koji je prisutan na ročištu jasno odrekne svog prava da učestvuje u suđenju, suđenje se nastavlja bez njegovog učešća. 3. U slučajevima predviđenim tačkama 1. i 2. ovog člana, okrivljeni se smatra prisutnim, pod uslovom da se suđenje odvija u prisustvu branioca. 4. Isto pravilo se primenjuje i kada okrivljeni ode*

u bilo kom trenutku sa glavnog pretresa ili tokom njegovih intervala”, odlučio da se suđenje održi bez učešća gore navedenih okrivljenih”.

19. Dana 14. avgusta 2019. godine, podnosilac zahteva i osuđeni S.V. i I.M. su izjavili žalbe Apelacionom sudu u Skadru, protiv odluke [br. 218] Suda sudskog okruga Lježa od 30. septembra 2019. godine, navodeći i) pogrešno utvrđeno činjenično stanje; ii) preinačenje prvostepene odluke u odnosu na neprihvatanje njihovog zahteva za skraćeno suđenje u predmetu, kao i iii) suspenziju kazne zatvora.
20. S druge strane, dana 10. avgusta 2019. godine, Tužilaštvo je takođe uložilo žalbu protiv odluke [br. 218] Suda sudskog okruga Lježa od 30. septembra 2019. godine, sa zahtevom da se ta odluka preinači u pogledu kvalifikacije krivičnog dela.
21. Dana 5. februara 2020. godine, Apelacioni sud u Skadru je odlukom [br. 22] utvrdio sledeće:
  - i) da je odluka [br. 218] Suda sudskog okruga Lježa od 30. septembra 2019. godine doneta na osnovu pravilne primene materijalnog krivičnog prava i izvedenih dokaza u vezi sa krivicom i *“oglašavanjem okrivljenih krivim”*;
  - ii) da se odluka [br. 218] Suda sudskog okruga Lježa od 30. septembra 2019. godine mora preinačiti po pitanju neprihvatanja zahteva za skraćeno suđenje od strane suda *“shodno članu 406/1 Zakonika o krivičnom postupku, kao uskraćeno pravo uz povredu procesnih odredbi od strane prvostepenog suda”*;
  - iii) Apelacioni sud u Skadru je odlukom [br. 22] odlučio da podnosilac zahteva i S.V. i I.M., primenom člana 406. Zakonika o krivičnom postupku Albanije, kao pravnu korist od usvajanja njihovog zahteva za skraćeno suđenje, osudivši ih na kaznu zatvora u trajanju od četiri (4) godine i osam (8) meseci.

Pregled činjenica u vezi sa postupkom izručenja

22. Podnosilac zahteva je bio na međunarodnoj poternici i ispostavlja se da su ga vlasti Republike Kosovo uhapsile 27. aprila 2022. godine.
23. Dana 28. aprila 2022. godine, Osnovno tužilaštvo u Prištini-Odeljenje za teška krivična dela, podnelo je zahtev [br. NJN/I br.19/22] Osnovnom sudu za izručenje podnosioca zahteva zbog izvršenja krivičnog dela *“proizvodnja i prodaja opojnih droga”* predviđenog članom 283. Krivičnog zakonika Republike Albanije, kao i analogno predviđenog članom 267. *“Neovlašćena kupovina, posedovanje, stavljanje u promet i prodaja opojnih droga, psihotropnih i analognih supstanca”* Krivičnog zakonika Republike Kosovo (u daljem tekstu: KZRK).
24. Neutvrđenog datuma, organi Republike Kosovo su obavestili organe vlasti Republike Albanije o hapšenju podnosioca zahteva, za kojim je postojao međunarodni nalog za hapšenje.
25. Dana 16. maja 2022. godine, Ministarstvo pravde Republike Albanije je zahtevom [br. 1775/Prot/B.Sh] preko Ministarstva pravde Republike Kosovo, pozivajući se na Bilateralni sporazum između Republike Kosovo i Republike Albanije o izručenju od 6. novembra 2012. godine (u daljem tekstu: Bilateralni sporazum); član 504. Zakonika o krivičnom postupku Republike Albanije, kao i na član 49. Zakona o jurisdikcionim odnosima sa stranim

organima u krivičnim stvarima, podnelo zahtev za izručenje podnosioca zahteva Republici Albaniji.

Pregled činjenica u vezi sa postupkom izručenja sprovedenim pred redovnim sudovima

26. Dana 26. maja 2022. godine, Osnovno tužilaštvo u Prištini-Odeljenje za teška krivična dela uputilo je Osnovnom sudu u Prištini zahtev za produženje mere pritvora za podnosioca zahteva.
27. Dana 12. jula 2022. godine, Osnovni sud u Prištini je rešenjem [NJND. br. 3/22] odlučio sledeće:
  - I. dozvoljava se izručenje podnosioca zahteva Republici Albaniji;
  - II. podnosiocu zahteva se produžava mera pritvora do okončanja postupka izručenja;
  - III. troškovi postupka u vezi sa izručenjem pokrivaju se iz budžetskih sredstava Republike Kosovo.
28. U obrazloženju rešenja [NJND. br. 3/22] od 12. jula 2022. godine, primećuje se da se tokom glavnog pretresa branilac podnosioca zahteva usprotivio izručenju sa obrazloženjem da je podnosilac zahtevau Republici Albaniji osuđen u odsustvu i da nije imao saznanja o suđenju. Pored toga, podnosilac je tražio od Osnovnog suda da se u slučaju da se izručenje dozvoli, traže od države molilje, u konkretnom slučaju od Republike Albanije, garancije da će se podnosiocu zahteva dozvoliti ponovno suđenje.
29. Nakon toga, Osnovni sud je odgovarajući na zahteve podnosioca zahteva, na osnovu Zakona o međunarodnoj pravnoj saradnji i Bilateralnog sporazuma, tražio od Republike Albanije sledeće informacije: i) izjavu podnosioca i posebno punomoćje koje je podnosilac zahteva dao branioocu; ii) žalbu koju je branilac podnosioca zahteva podneo Apelacionom sudu u Skadru; iii) odluku Apelacionog suda u Skadru. Osnovni sud je dalje dodao da nakon informacija primljenih od Republike Albanije ocenjuje da su ispunjeni zakonski uslovi za dozvoljavanje izručenja.
30. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv gore navedenog rešenja Osnovnog suda, navodeći bitne povrede odredaba Zakonika o krivičnom postupku Republike Kosovo (u daljem tekstu: ZKPRK), povrede krivičnog zakona, povrede Zakona o međunarodnoj pravnoj saradnji i Bilateralnog sporazuma. Podnosilac zahteva je pred Apelacionim sudom, u suštini, naveo, i) da mu organi Republike Albanije nisu dali garanciju za ponovno suđenje, i ii) činjenicu da je podnosioca zahteva zastupao isti branilac koji je zastupao i druge optužene u istom postupku, što prema ZKPRK-u to nije dozvoljeno.
31. Dana 20. jula 2022. godine, Apelaciono tužilaštvo u Prištini je podneskom [PPN. br. 278/22] upućenim Apelacionom sudu predložilo da se žalba odbije.
32. Dana 25. jula 2022. godine, Apelacioni sud je rešenjem [PN. br. 764/2022] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio rešenje [NJND. br. 3/22] Osnovnog suda od 12. jula 2022. godine.
33. Apelacioni sud je u obrazloženju svog rešenja prvo naveo da se u postupku izručenja ne upušta u ocenu merituma suđenja koje je vođeno u Republici Albaniji i da predmet ocene pred Apelacionim sudom nije visina kazne. Povodom navoda podnosioca zahteva da ga je

zastupao isti branilac koji je zastupao i druge optužene u istom postupku, Apelacioni sud dodaje da je takva radnja zabranjena u sprovođenju krivičnog postupka samo prema ZKPRK-u, *“i da u slučaju izručenja takav navod ne predstavlja povredu minimalnih prava na odbranu, jer zakonske odredbe države molilje dozvoljavaju takvo zastupanje, kada branilac zastupa više optuženih”*. Povodom navoda da mu organi Republike Albanije nisu dali garanciju za ponovno suđenje, Apelacioni sud je naveo da u slučaju izručenja postojanje međudržavnog sporazuma sa državom moliljom predstavlja osnovni uslov. U slučaju podnosioca zahteva postoji bilateralni sporazum, a stavom 1. člana 11. tog sporazuma je utvrđeno da državljani zemlje mogu biti izručeni ako postoji sporazum i ako su ispoštovana minimalna prava na odbranu. U konkretnom slučaju, Apelacioni sud smatra da su ovi uslovi ispunjeni.

34. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti protiv nižestepenih odluka, navodeći bitne povrede odredaba ZKPRK-a, povrede krivičnog zakona i povrede Zakona o međunarodnoj pravnoj saradnji i Bilateralnog sporazuma.
35. Dana 15. avgusta 2022. godine, Državni tužilac Kosova je podneskom [KMLP.III. br. 119/2022] predložio da se zahtev za zaštitu zakonitosti odbije kao neosnovan.
36. Dana 24. avgusta 2022. godine, Vrhovni sud Kosova je presudom [Pml. br. 320/2022] odlučio sledeće: i) usvojio je zahtev za zaštitu zakonitosti i vratio predmet prvostepenom sudu na ponovno suđenje; i ii) produžio meru pritvora podnosiocu zahteva.
37. U obrazloženju svog rešenja, Vrhovni sud je naglasio da nisu ispunjeni uslovi za izručenje zbog toga što Republika Albanija nije garantovala da podnosilac zahteva ima pravo na ponovno suđenje. Vrhovni sud je dalje dodao da *“Prvostepeni sud treba da podnese Ministarstvu zahtev za dodatne informacije u vezi sa davanjem izjave kojom se garantuje da će licu za koje se traži izručenje biti omogućeno ponovno suđenje u ovom predmetu i da zatim oceni da li su ispunjeni zakonski uslovi za izručenje”*.

Pregled činjenica u vezi sa postupkom izručenja koji je sproveden pred redovnim sudovima u ponovljenom suđenju

38. Dana 7. decembra 2022. godine, Osnovni sud je postupajući u ponovljenom suđenju, rešenjem [NJND. br. 3/22], odlučio sledeće:
  - I. dozvoljava se izručenje podnosioca zahteva Republici Albaniji;
  - II. podnosiocu zahteva se produžava mera pritvora do okončanja postupka izručenja;
  - III. troškovi postupka u vezi sa izručenjem pokrivaju se iz budžetskih sredstava Republike Kosovo.
39. Osnovni sud je u obrazloženju svog rešenja dalje dodao da je postupajući po primedbama Vrhovnog suda, dana 30. septembra 2022. godine, tražio od albanskih organa vlasti izjavu kojom se garantuje da će se licu za koje se traži izručenje biti omogućeno ponovno suđenje. Oni su u svom odgovoru naveli *“nakon ponovne ocene akata, proizašlo je da je lice imalo saznanja o krivičnom postupku koji se vodio protiv njega i da je ispitano i osuđeno na meru obezbeđenja – obaveza javljanja u sudsku policiju, kao i da ga je u suđenju branio pravni zastupnik koga je on izabrao po posebnom punomoćju. Dodajući da se zbog napred navedenog, a na osnovu albanskog krivičnog zakonodavstva, lice ne može*

smatrati odsutnim i pod ovim uslovima Ministarstvo pravde ne može dati garancije za njegovo ponovno suđenje". Osnovni sud je dalje ocenio da su informacije koje su primljene od organa Republike Albanije u prilog zahtevu za izručenje dovoljne.

40. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv gore navedenog rešenja Osnovnog suda, navodeći povrede Ustava, bitne povrede odredaba ZKPRK-a, povrede krivičnog zakona, povrede Zakona o međunarodnoj pravnoj saradnji i Bilateralnog sporazuma. Podnosilac zahteva u suštini navodi, i) da država molilja, u ovom slučaju Republika Albanija, ne pruža garancije za ponovno suđenje, kao minimalni uslov za dozvoljavanje izručenja, pri čemu je on, prema njegovim rečima, u Republici Albaniji osuđen u odsustvu i nije imao saznanja o vođenju krivičnog postupak protiv njega; i ii) činjenicu da je podnosioca zahteva zastupao isti branilac koji je zastupao i druge optužene, što nije dozvoljeno prema ZKPRK-u.
41. Dana 29. decembra 2022. godine, Apelacioni sud je rešenjem [PN. br. 1336/2022] odbio žalbu kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu odluku, smatrajući da je ista pravilna i zakonita i da su u konkretnom slučaju ispunjeni svi uslovi koji proističu iz Zakona o međunarodnoj pravnoj saradnji.
42. Povodom navoda o suđenju u odsustvu, Apelacioni sud je najpre naglasio da je na osnovu spisa predmeta podnosilac zahteva imao saznanja o postupku, da mu je suđeno *"dok je bio na slobodi i da je on sam tokom suđenja angažovao branioca po posebnom punomoćju"*, detaljno precizirajući način zastupanja za oba angažovana branioca. Imajući u vidu da je sudski postupak koji je sproveden u odsustvu podnosioca zahteva zadovoljio minimalna prava, Apelacioni sud ocenjuje da je prvostepeni sud u ovom slučaju s pravom dozvolio izručenje. Povodom navoda da je jedan branilac zastupao više optuženih u sudskom postupku, Apelacioni sud naglašava da takva odbrana nije dozvoljena samo u Republici Kosovo, odnosno da je ona dozvoljena u državi molilji.
43. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti protiv odluka nižih instanci, navodeći bitne povrede odredaba ZKPRK-a, povrede krivičnog zakona, povrede Zakona o međunarodnoj pravnoj saradnji i Bilateralnog sporazuma. Podnosilac zahteva je tražio od Vrhovnog suda da mu se ukine pritvor ili da se predmet vrati na ponovno suđenje.
44. Dana 12. januara 2022. godine, državni tužilac je podneskom [KMPL.III. br. 05/2023] predložio da se zahtev za zaštitu zakonitosti podnosioca zahteva za izručenje odbije.
45. Dana 16. januara 2023. godine, Vrhovni sud je presudom [Pml. br. 12/2023] odbio, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti. Vrhovni sud je u svojoj presudi naglasio da su podnosiocu zahteva zagantovana sva prava na pravično suđenje. Što se tiče navoda da mu je pritvor nepravedno produžen, Vrhovni sud je naglasio da je ovaj navod neosnovan s obzirom na činjenicu da se radi o postupku izručenja (kratkim postupku) i da činjenica da podnosilac zahteva nije odgovorio na poziv države molilje za izdržavanje kazne, čini *"osnovanom bojazan da će on pobeći kako bi po svaku cenu izbegao izdržavanje kazne u državi u kojoj mu je ta kazna izrečena, u takvim situacijama je pritvor neophodan"*.

Navodi podnosioca zahteva

46. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su osporenim presudom povređena njegova osnovna prava i slobode zagarantovana članom 21. [Opšta načela], članom 24. [Jednakost pred zakonom], kao i članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.
47. Podnosilac zahteva pred Sudom tvrdi da je njegov postupak izručenja bio praćen brojnim manjkavostima, i to:
- „država molilja nije pružila garancije za ponovno suđenje,
  - traženo lice je osuđeno u odsustvu,
  - advokat je zastupao trojicu okrivljenih u jednom postupku i
  - nisu ispoštovana minimalna prava na odbranu”.
48. Prema navodima podnosioca zahteva, zakonodavstvo Republike Kosovo, odnosno član 55. ZKPRK-a, ne dozvoljava da jedan advokat može da zastupa dva okrivljena lica u istom krivičnom postupku. Podnosilac zahteva dalje dodaje da, *“Samo ova flagrantna ustavna i zakonska povreda čini osnovanim zahtev za zaštitu zakonitosti traženog lica da za istog nisu ispoštovana minimalna prava na odbranu”*.
49. U vezi sa obrazloženjima koja su dali redovni sudovi o činjenici da je u Republici Albaniji dozvoljeno da jedan advokat zastupa više optuženih i da je to zabranjeno samo prema odredbama ZKPRK-a, podnosilac zahteva dodaje, *“Međutim, ovo se ne može smatrati zakonitim, zbog toga što ocena o tome da li su pružena minimalna prava na odbranu mora izvršiti na osnovu zakona zamoljene države, a ne prema zakonu države molilje”*.
50. Podnosilac zahteva navodi da su odlukama redovnih sudova povređeni član 17. Zakona o međunarodnoj pravnoj saradnji i Bilateralni sporazum.
51. Povodom tvrdnje podnosioca zahteva da je prekršen Bilateralni sporazum, podnosilac navodi da je njegovim članom 11. predviđeno sledeće: *“Kada jedna strana traži izručenje nekog lica radi izvršenja kazne koja mu je izrečena u odsustvu, zamoljena strana može da odbije izručenje ako, po njenoj oceni, u sudskom postupku nisu zadovoljena minimalna prava na odbranu. Međutim, izručenje je dozvoljeno ako strana molilja da garancije da izručeno lice, ako je osuđeno u odsustvu, ima pravo na ponovno suđenje”*.
52. Povodom tvrdnje o povredi člana 17. Zakona o međunarodnoj pravnoj saradnji, podnosilac navodi: *“Izručenje se može dozvoliti ako država molilja pruži dovoljne garancije kojima će osigurati da traženo lice ima pravo na ponovno suđenje kako bi se obezbedilo minimalno pravo na odbranu. Dakle, ovo utvrđenje Apelacionog suda je doneto uz povredu krivičnog zakona (pogrešnom primenom materijalnog prava)”*.
53. Nadalje, podnosilac zahteva u svom zahtevu dodaje da sama činjenica da je suđenje održano bez prisustva podnosioca zahteva predstavlja flagrantnu povredu njegovih prava, zbog toga što se *“okrivljenima”*, kada se suđenje održava u odsustvu, *“uskraćuje pravo da se izjasne i da predoče dokaze i pozovu svedoke, jer Ustav Republike Kosovo u članu 31, utvrđuje da svako ima pravo na pravično i nepristrasno suđenje, odnosno da mu se garantuje jednaka zaštita prava u postupku pred sudskim organima [...] Ne može se reći da su ispunjeni minimalni uslovi za odbranu, kada se zna pod kojim okolnostima je potpisano punomoćje. Ne može se reći i opravdati da je zastupanje bilo jednako za sve*

okrivljene, kada neki sa istim radnjama, sa istom optužnicom, pa čak i u saizvršilaštvu, imaju neefektivne kazne zatvora”.

54. Podnosilac zahteva je takođe tražio da se uvede privremena mera u vezi sa predmetom, navodeći *“u slučaju da Ministarstvo pravde dozvoli izručenje na osnovu rešenja koja su već osporena od strane podnosioca zahteva, biće pričinjena nepopravljiva šteta, usled kršenja ustavnih prava državljanina Besima Gashija”.*
55. Podnosilac zahteva na kraju traži od Suda: *“Na osnovu toga, nadamo se da će Ustavni sud usvojiti podneti zahtev i poništiti pobijana rešenja”.*

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 21. [Opšta načela]

- 1. Ljudska prava i osnovne slobode su neodvojiva, neotuđiva i neosporiva i čine osnov pravnog reda Republike Kosovo.*
- 2. Republika Kosovo štiti i garantuje ljudska prava i osnovne slobode, predviđene ovim Ustavom.*
- 3. Svi su dužni da poštuju prava i osnovne slobode ostalih.*
- 4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva.*

Član 24. [Jednakost pred zakonom]

- 1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.*
- 2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.*
- 3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene.*

Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

- 1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
- 2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
- 3. Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštitu privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.*

[...]

Član 35.
[Sloboda kretanja]

[...]

4. Državljeni Republike Kosovo se ne mogu ekstradirati protiv svoje volje, osim kada je drugačije predviđeno zakonom ili međunarodnim sporazumima.

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6.
(Pravo na pravično suđenje)

“1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde”.

SPORAZUM VLADE REPUBLIKE KOSOVA I SAVETA MINISTARA REPUBLIKE ALBANIJE O IZRUČIVANJU

Član 2

Krivična dela za koje je moguće izručenje

1. Izručenje je dozvoljeno u odnosu na krivična dela za koja su ispunjeni sledeći uslovi:
- i) krivično delo za koje se traži izručenje po zakonodavstvu obe strane zaprećena je kazna zatvora preko 1 godine.
  - ii) trajanje ili ostatak kazne izrečene pravosnažnom sudskom odlukom je najmanje 6 meseci.

Član 6

Izručenja građana

- 1. strane međusobno obavezuju da izruče svoje državljane koje krivično goni jedna od njih zbog izvršenja krivičnih dela, ili za kojima je raspisana poternica zbog izdržavanja kazne ili druge mere prinude u skladu sa svojim domaćim zakonodavstvom.
- 2. Strane ne mogu navoditi državljanstvo kao razlog za odbijanje ekstradicije.
- 3. Zahtevi za ekstradiciju se podnose direktno između njihovih centralnih organa.

ZAKONIK BR. 04/L-123 O KRIVIČNOM POSTUPKU

Član 57.
Branilac u slučajevima obavezne odbrane

1. Okrivljeno lice mora imati branioca u sledećim slučajevima obavezne odbrane:

- 1.1. od prvog saslušanja ako je nemo, gluvo ili pokazuje znake duševnog oboljenja ili duševne poremećenosti zbog čega nije u stanju da se samo uspešno brani;
- 1.2. na saslušanju za sudski pritvor i sve vreme dok se nalazi u sudskom pritvoru;
- 1.3. od podizanja optužnice, ako je optužnica podignuta protiv tog lica za krivično delo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od najmanje deset (10) godina.

Član 187.

Nalazi potrebni za sudski pritvor

1. Sud može da naloži sudski pritvor protiv lica samo ako isključivo nađe da:
  - 1.1. Postoji osnovana sumnja da je to lice počinilo krivično delo;
  - 1.2. Ispunjen je jedan od sledećih uslova:
    - 1.2.1. Lice se krije, njegov odnosno njen identitet ne može da bude utvrđen, ili ako druge okolnosti ukazuju da postoji opasnost da ono pobjegne;
    - 1.2.2. Postoje razlozi za verovanje da će ono da uništi, sakrije, promeni ili falsifikuje dokaze krivičnog dela ili ako posebne okolnosti ukazuju da će da ometa tok krivičnog postupka uticanjem na svedoke, na oštećene ili na saučesnike; ili
    - 1.2.3. Ozbiljnost krivičnog dela, ili način ili okolnosti pod kojima je ono izvršeno, njegove odnosno njene lične prilike, ponašanje u prošlosti, okruženje i uslovi u kojima živi, ili neke druge lične okolnosti ukazuju na opasnost da ono ponovi krivično delo, dovrši pokušano krivično delo ili učini krivično delo kojim je pretio da će da ga izvrši; i
  - 1.3. Druge mere nabrojane u članu 173. ovog zakonika su nedovoljne da obezbede prisustvo tog lica, da spreče ponavljanje krivičnog dela i obezbede uspešno vođenje krivičnog postupka.
2. Kada je sudski pritvor naložen shodno stavu 1. podstav 1.2 ovog člana samo zato što identitet lica ne može da bude utvrđen, on se ukida čim se utvrdi identitet. Kad je sudski pritvor naložen shodno stavu 1. podstav 1.2 ovog člana, biva ukinut čim su obezbeđeni ili uzeti dokazi zbog kojih je određen sudski pritvor.
3. Ako je okrivljeni prekršio jednu od mera iz člana 173. ovog zakonika, sud to posebno razmatra kada utvrđuje postojanje okolnosti iz stava 1. podstavovi. 1.2 i 1.3 ovog člana

ZAKON O MEĐUNARODNOJ PRAVNOJ SARADNJI U KRIVIČNIM PITANJIMA

Član 1.

Cilj

1. Ovaj zakon uređuje uslove i procedure koje se odnose na pružanje međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima, između Republike Kosove i drugih zemalja osim ako drugačije nije predviđeno međunarodnim ugovorima.
2. Međunarodna Pravna saradnja može da se realizuje i sa drugim organizacijama i međunarodnim institucijama, kada je to potrebno.
3. U odsustvu međunarodnog ugovora između Republike Kosovo i strane države, međunarodna pravna saradnja može da se sprovodi na osnovu principa uzajamnosti.
4. Sudski postupci za pružanje međunarodne pravne saradnje regulisani su odredbama Zakonika o krivičnom postupku, osim ako drugačije nije predviđeno ovim zakonom.
5. Republika Kosovo poštuje formalnosti i postupke jasno navedene od strane države molilje, ukoliko te formalnosti i postupci nisu u suprotnosti sa osnovnim principima domaćeg zakonodavstva.

Član 6.
Opšte odredbe

1. Lice koje druga država traži radi krivičnog postupka ili radi izvršenja kazne, može da bude izručeno iz Republike Kosovo toj državi prema uslovima predviđenim ovim zakonom.
2. Sledeća lica se ne mogu izručivati protiv svoje volje:
  - 2.1. Državljeni Republike Kosova, osim ako drugačije nije predviđeno međunarodnim ugovorom između Republike Kosovo i države molilje, kako je predviđeno u članu 35 stav 4 Ustava Republike Kosova. Međunarodni ugovor može biti ugovoren sa ciljem izručivanja jednog lica;
  - 2.2. Lica kojima je dat politički azil u Republici Kosovo;
  - 2.3. Stranci koji uživaju imunitet u nadležnosti Republici Kosovo, u granicama međunarodnih obaveza koje je preuzela Republika Kosovo.
3. Status državljanina Republike Kosovo ili političkog izbeglice se određuje od dana prijema zahteva za izručenje.

Član 17.
Klauzula nediskriminacije i standardi ljudskih prava

1. Izručenje nije dozvoljeno ukoliko ima osnovanih razloga da se veruje da zahtevom za izručenje podnetim u cilju krivičnog gonjenja ili kažnjavanja lica zbog njegove/njene rase, vere, pola, nacionalnosti, političkih mišljenja, etničke pripadnosti, jezika, invaliditeta, seksualnih orijentacija ili udruživanja u bilo koju društvenu grupu ili položaja lica u društvu, može biti naneta šteta zbog bilo kojeg od ovih razloga.
2. Izručenje nije dozvoljeno ukoliko ima osnovanih razloga da se veruje da lice čije se izručenje traži može da bude podvrgnuto mučenju ili svirepom, nečovečnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.
3. Izručenje nije dozvoljeno ukoliko postoje razlozi da se veruje da licu, u državi molilji neće biti obezbeđene minimalne garancije na pravično suđenje, kako je predviđeno Ustavom Republike Kosovo.
4. Izručenje traženo radi izvršenja kazne izrečene presudom u odsustvu se daje ukoliko postupci protiv lica nisu poštovali minimum prava na odbranu priznatog bilo kojem licu optuženom za počinjeno krivično delo. Međutim, izručenje se može dozvoliti ukoliko država molilja daje dovoljna uveravanja da garantuju da traženo lice ima pravo na ponovno suđenje koje će zaštititi njegova ili njena prava na odbranu.
5. Izručenje nije dozvoljeno ukoliko postoje sumnje da će lice biti ili mu je bilo suđeno i kažnjeno je u državi molilji od strane vanrednog ili privremenog suda, osim ako država molilja pruža uveravanja koja se smatraju dovoljnim da garantuju da će suđenje sprovesti redovan sud, u skladu sa zakonom.
6. Izručenje nije dozvoljeno iz bilo kog drugog osnovanog razloga koji bi se smatrao kršenjem međunarodnog prava ili drugih standarda ljudskih prava.

ZAKONIK O KRIVIČNOM POSTUPKU REPUBLIKE ALBANIJE

Član 351.

Nepojavljivanje ili dobrovoljni odlazak okrivljenog (Izmenjen Zakonom br. 35/2017 od 30.3.2017. godine)

1. Kada se okrivljeni koji senalazi na slobodi ili u pritvoru ne pojavi na ročištu, iako je obavešten i nije imao zakonitih razloga za nedolazak, sud odlaže ročište i nalaže prinudno privođenje, osim u slučaju kada je izjavio svoju volju da ne učestvuje u suđenju kod javnog beležnika ili nadležnog državnog organa. U ovom slučaju suđenje se nastavlja bez njegovog učešća.
2. Kada se okrivljeni koji je prisutan na ročištu jasno odrekne svog prava da učestvuje u suđenju, suđenje se nastavlja bez njegovog učešća.
3. U slučajevima predviđenim tačkama 1. i 2. ovog člana, okrivljeni se smatra prisutnim, pod uslovom da se suđenje odvija u prisustvu branioca.
4. Isto pravilo se primenjuje i kada okrivljeni ode u bilo kom trenutku sa glavnog pretresa ili tokom njegovih intervala”.

Ocena prihvatljivosti zahteva

56. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani u Zakonu i Poslovniku.
57. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

58. U nastavku, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, kojima je utvrđeno:

Član 47. (Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48. [Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49. [Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]”.

59. Što se tiče ispunjenja gore navedenih uslova prihvatljivosti, Sud ocenjuje da je podnosilac podneo svoj zahtev u svojstvu ovlašćene strane, osporavajući akt javnog organa, odnosno presudu [Pml. br. 12/2023] Vrhovnog suda Kosova od 16. januara 2023. godine, kojom je odbijen kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti protiv rešenja [NJND br. 3/2022] Osnovnog suda od 7. decembra 2022. godine i rešenja [Pn. br. 1336/2022] Apelacionog suda od 29. decembra 2022. godine, nakon što je iscrpeo pravna sredstva.
60. Podnosilac zahteva je takođe naglasio osnovna prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u roku koji je određen u članu 49. Zakona.
61. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 39 (2) Poslovnika, kojim je utvrđeno sledeće:

Pravilo 39.
(Kriterijum o prihvatljivosti)

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

[...]”

62. Sud podseća da gore navedeno pravilo, zasnovano kako na sudskoj praksi ESLJP-a, tako i na sudskoj praksi Suda, o mogućava poslednje navedenom da proglasi zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kako je propisano u stavu (2) pravila 39. Poslovnika (vidi, slučaj Suda KIO4/21, podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26; vidi takođe slučaj KI175/20, podnositeljka *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
63. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao “očigledno neosnovan” u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih “očigledno neosnovanim navodima”. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi “četvrtog stepena”; (ii) navodi koje karakteriše “jasno ili očigledno odsustvo povrede”; (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi; i na kraju, (iv) “haotični ili nategnuti” navodi. Ovaj koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao “očigledno neosnovan”, i specifičnosti četiri gore navedene kategorije navoda okvalifikovanih kao “očigledno neosnovani”, koje su razvijene sudskom praksom ESLJP-a, Sud je usvojio i u svojoj sudskoj praksi, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve KI40/20, podnosilac *Sadik Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. januara 2021. godine; KI163/18, podnosilac *Kujtim Lleshi*, rešenje o neprihvatljivosti od 24. juna 2020. godine; i KI21/21, podnosilac *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 28. aprila 2021. godine.

64. U ovom kontekstu, i u nastavku, kako bi ocenio prihvatljivost zahteva, odnosno u okolnostima ovog slučaja, kako bi ocenio da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i na odgovarajuće navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je on, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
65. Sud podseća da je suština slučaja povezana sa kaznom koju je podnosiocu zahteva izrekao Sud sudskog okruga Lježa u Republici Albaniji, za izvršenje krivičnog dela "*proizvodnja i prodaja opojnih droga*" predviđenog članom 283. Krivičnog zakonika Republike Albanije. Sud sudskog okruga Lježa je oglosio podnosioca zahteva krivim i osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od sedam (7) godina, koja kazna će se izvršiti nakon što prvostepena odluka postane pravosnažna. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva tokom glavnog pretresa svojevorno izjavio da neće učestvovati na sednici u svom predmetu, zbog čega je posebnim punomoćjem ovlastio dva branioca da ga zastupaju tokom krivičnog postupka protiv njega. Suđenje u odsustvu je prema članu 351. Zakonika o krivičnom postupku dozvoljeno ako stranka svojevorno izjavi da neće učestvovati u suđenju. Nakon žalbe podnosioca zahteva podnete Apelacionom sudu u Skadru, taj sud je potvrdio prvostepenu odluku, smatrajući da je ista pravilna i zakonita. Apelacioni sud je usvojio podnosiocjev zahtev za suđenje po skraćenom postupku u skladu sa članom 406/1 Zakonika o krivičnom postupku Republike Albanije. Nakon što je usvojio žalbu podnosioca za suđenje po skraćenom postupku, iskoristivši ovu situaciju, Apelacioni sud u Skadru je smanjio kaznu podnosiocu zahteva, osudivši ga na kaznu zatvora u trajanju od četiri (4) godine i osam (8) meseci. Nakon toga, Ministarstvo pravde Republike Albanije je preko Ministarstva pravde Republike Kosovo tražilo izručenje podnosioca zahteva za kojim je postojao i međunarodni nalog za hapšenje, nakon što je isti uhapšen od strane organa Republike Kosovo.
66. Osnovni sud je odlučujući povodom zahteva organa vlasti Republike Albanije za izručenje podnosioca zahteva dozvolio izručenje i odlučio da se pritvor podnosiocu zahteva produži do okončanja postupka izručenja. Podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu, osporavajući dozvoljavanje izručenja iz razloga što država molilja ne garantuje poštovanje minimalnih prava, tvrdeći da mu se u Republici Albaniji neće dozvoliti ponovno suđenje, da je podnosilac zahteva osuđen u odsustvu i da je jedan branilac u sprovedenom krivičnom postupku zastupao trojicu optuženih. Apelacioni sud je odbio žalbu, navodeći objašnjenja na navode podnosioca zahteva. Podnosilac je nakon toga podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti, a taj sud je usvojio zahtev za zaštitu zakonitosti kao osnovan i vratio predmet na ponovno suđenje u prvom stepenu. Vrhovni sud je u svom rešenju naglasio da se od organa Republike Albanije mora zatražiti izjava kojom se garantuje pravo podnosioca na ponovno suđenje, u funkciji poštovanja minimalnih prava podnosioca zahteva.
67. Osnovni sud je odlučujući u ponovljenom suđenju, nakon što je primio dokument tražen od organa Republike Albanije, na osnovu preporuka Vrhovnog suda, ponovo dozvolio izručenje podnosioca zahteva sa obrazloženjem da su ispunjeni svi zakonski uslovi za dozvoljavanje izručenja. Podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu, a taj sud je odbio žalbu kao neosnovanu. Oba rešenja nižih instanci su prihvaćena kao pravilna od strane Vrhovnog suda povodom zahteva za zaštitu zakonitosti koji je podneo podnosilac zahteva.
68. Sud podseća da ove nalaze redovnih sudova podnosilac zahteva osporava pred Sudom, navodeći da su isti doveli do povrede člana 21. [Opšta načela], člana 24. [Jednakost pred zakonom], kao i člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.

69. Sud će navode podnosioca zahteva ispitati pojedinačno, počevši od navoda o povredi člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.
70. Sud primećuje da se podnosilac zahteva žali na povredu člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, tvrdeći u suštini:
- da država molilja nije pružila garancije za ponovno suđenje,
  - da traženo lice osuđeno u odsustvu,
  - da je advokat zastupao trojicu okrivljenih u jednom postupku, i
  - da nisu ispoštovana minimalna prava na odbranu.
71. Pri ispitivanju navoda podnosioca zahteva, Sud će prvo oceniti primenu prava zagaranovanog članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP) u odnosu na postupke izručenja, prema praksi ESLJP-a.

Primena prava na pravično suđenje zagaranovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP u odnosu na postupke izručenja, prema sudskoj praksi Suda i ESLJP-a

72. S tim u vezi, Sud naglašava da je sudskom praksom ESLJP-a, na osnovu koje je on u skladu sa članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagaranovane Ustavom, utvrđeno da odluke koje se odnose na izručenje nisu povezane sa utvrđivanjem građanskih prava i obaveza podnosilaca ili krivičnom optužbom protiv njega/nje u smislu člana 6. stav 1. EKLJP (vidi, *mutatis mutandis*, predmete ESLJP-a *Penafiel Salgado protiv Španije*, br. 65964/01, presuda od 16. aprila 2002. godine; *Soering protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 14038/88, presuda od 7. jula 1989. godine; *Ahorugeze protiv Švedske*, br. 37075/09, presuda od 4. juna 2012. godine).
73. Prema ESLJP-u, izuzetno bi se moglo otvoriti pitanje na osnovu člana 6. EKLJP zbog odluke o izručenju u okolnostima u kojima bi pojedinac mogao biti u opasnosti od "očiglednog uskraćivanja" procesnih garancija iz člana 6. EKLJP u državi koja je podnela zahtev. To je načelo prvi put primenjeno u predmetu *Soering protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (gore citiran, stav 113), a ESLJP ga je naknadno potvrdio u znatnom broju predmeta.
74. Izraz "očigledno uskraćivanje" pravičnog suđenja, ESLJP je smatrao sinonimom za suđenje koje je očigledno u suprotnosti sa odredbama i načelima sadržanim u članu 6. EKLJP (vidi predmet ESLJP-a *Sejdović protiv Italije*, br. 56581/00, presuda iz marta 2006. godine).
75. Očigledno uskraćivanje pravde nadilazi puke nepravilnosti ili nepostojanje zaštitnih mera u sudskim postupcima na način koji bi mogao dovesti do povrede člana 6. EKLJP kad bi do njih došlo unutar samih strana ugovornica Konvencije. Ono što je potrebno je kršenje načela pravičnog suđenja zagaranovanog članom 6. EKLJP, koje je toliko temeljno da predstavlja poništenje same biti prava zagaranovanog tim članom.
76. Pored toga, ESLJP je u svojoj praksi naglasio da kada se podnosilac suočava sa izručenjem drugoj državi, koja je ugovorna strana u Konvenciji, pretpostavka je da će lice dobiti pravično suđenje, posebno imajući u vidu postojanje pravnih sredstava protiv bilo koje moguće nepravde u toj zemlji, uključujući i eventualno podnošenje zahteva ESLJP-u (vidi,

takođe, predmet ESLJP-a *Stapleton protiv Irske*, predstavka br. 56588/07, odluka o prihvatljivosti od 4. maja 2010. godine, stav 26).

77. Pri raščlanjivanju ovog testa, ESLJP smatra da bi trebalo primenjivati isti standard i teret dokazivanja kao i pri ispitivanju izručenja i proterivanja na osnovu člana 1. Protokola 7. U skladu sa tim, na podnosiocu je da dostavi dovoljno dokaza kako bi potvrdio da postoje značajni razlozi da se veruje da bi, kada bi bio udaljen iz države ugovornice, bio izložen stvarnom riziku od podvrgavanja "očiglednom uskraćivanju pravde" (vidi, predmete ESLJP-a, *mutatis mutandis*, *Saadi protiv Italije*, br. 37201/06, presuda iz februara 2008. godine).

Primena ovih načela na konkretan slučaj

78. Sud podseća da podnosilac zahteva povodom navoda o povredi člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, pred Sudom, u suštini tvrdi da je u Republici Albaniji, i) osuđen u odsustvu, kao i da nije imao saznanja o vođenju krivičnog postupka protiv njega, i da država molilja u njegovom slučaju ne pruža garancije da će mu se dozvoliti ponovno suđenje, i ii) da je u krivičnom postupku koji se vodio protiv njega jedan branilac zastupao više optuženih, što prema rečima podnosioca zahteva nije dozvoljeno prema odredbama ZKPRK-a.

79. Kako bi nastavio sa razmatranjem navoda podnosioca zahteva, Sud se prvo poziva na stav 4. člana 35. [Sloboda kretanja] Ustava, kojim je utvrđeno:

"Državljeni Republike Kosovo se ne mogu ekstradirati protiv svoje volje, osim kada je drugačije predviđeno zakonom ili međunarodnim sporazumima".

80. Sud, s tim u vezi, primećuje da u konkretnom slučaju postoji Bilateralni sporazum o izručenju zaključen između Republike Kosovo i Republike Albanije od 6. novembra 2012. godine, u čijem članu 2. [Krivična dela za koje je moguće izručenje] je utvrđeno da je izručenje dozvoljeno za "krivično delo za koje se traži izručenje, po zakonodavstvu obe strane zaprećena kazna zatvora preko 1 godine". Pored toga, u članu 6. Bilateralnog sporazuma utvrđeno je da se "strane međusobno obavezuju da izruče svoje državljane koje krivično goni jedna od njih zbog izvršenja krivičnih dela, ili za kojima je raspisana poternica zbog izdržavanja kazne ili druge mere prinude u skladu sa svojim domaćim zakonodavstvom".

81. U vezi sa napred navedenim, Sud se prvo poziva na član 19. Ustava, kojim je predviđeno da "Svaki međunarodni sporazum ratifikovan od strane Republike Kosovo, nakon što se objavi u Službenom listu Republike Kosovo, postaje deo unutrašnjeg pravnog sistema. Sporazum se sprovodi na direktan način, osim u onim slučajevima kada je to nemoguće i kada sprovođenje istog zahteva donošenje novog zakona".

82. U konkretnom slučaju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva osuđen od strane Suda sudskog okruga Lježa za izvršenje krivičnog dela "proizvodnja i prodaja opojnih droga" predviđenog članom 283. Krivičnog zakonika Republike Albanije. Krivično delo za koje je podnosilac zahteva osuđen na analogan način je predviđeno članom 267. "Neovlašćena kupovina, posedovanje, stavljanje u promet i prodaja opojnih droga, psihotropnih i analognih supstanci" KZRK-a.

83. Podnosilac zahteva je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od četiri (4) godine i osam (8) meseci.

84. Sud u konkretnom slučaju ocenjuje da su na osnovu Bilateralnog sporazuma ispunjeni uslovi u vezi sa izručenjem državljana zemlje.
85. Vraćajući se na navod podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava, Sud prvo podseća da podnosilac zahteva tvrdi da je povređen član 17. Zakona o međunarodnoj pravnoj saradnji, iz razloga što je i) osuđen u odsustvu i nije imao saznanja o vođenju krivičnog postupka protiv njega i da država molilja u njegovom slučaju ne pruža garancije da će mu se dozvoliti ponovno suđenje, iii) da je u krivičnom postupku koji se vodio protiv njega jedan branilac zastupao više optuženih, što, kako navodi podnosilac zahteva, nije dozvoljeno prema odredbama ZKPRK-a.
86. Sud u nastavku podseća na sadržaj odredbe člana 17. (Klauzula nediskriminacije i standardi ljudskih prava) Zakona o međunarodnoj pravnoj saradnji, u kome je, između ostalog navedeno:

“3. Izručenje nije dozvoljeno ukoliko postoje razlozi da se veruje da licu, u državi molilji neće biti obezbeđene minimalne garancije na pravično suđenje, kako je predviđeno Ustavom Republike Kosovo.

4. Izručenje traženo radi izvršenja kazne izrečene presudom u odsustvu se daje ukoliko postupci protiv lica nisu poštovali minimum prava na odbranu priznatog bilo kojem licu optuženom za počinjeno krivično delo”.

87. Sud će u nastavku oceniti da li su u slučaju podnosioca zahteva ispoštovane minimalne garancije za pravično suđenje u državi molilji, u konkretnom slučaju u Republici Albaniji, kao osnovni uslov za izručenje.

Povodom navoda podnosioca zahteva da je u Republici Albaniji osuđen u odsustvu

88. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud podseća da je podnosioca zahteva Sud sudskog okruga Lježa, u Republici Albaniji, osudio na kaznu zatvora u trajanju od sedam (7) godina za izvršenje krivičnog dela “*proizvodnja i prodaja opojnih droga*” predviđenog članom 283. Krivičnog zakonika Republike Albanije. Nakon žalbe Apelacionom sudu u Skadru, taj sud je smanjio kaznu zatvora na četiri (4) godine i osam (8) meseci.
89. Iz spisa predmeta, odnosno iz odluke Suda sudskog okruga Lježa, primećuje se da je podnosilac zahteva na glavnom pretresu u prvom stepenu, izjavio da se svojevolsno odriče prava da učestvuje u suđenju i da je posebnim punomoćjem ovlastio dva advokata da zastupaju podnosioca zahteva u svim fazama vođenja krivičnog postupka protiv njega.
90. Na osnovu člana 351. Zakonika o krivičnom postupku Albanije, u kojoj je podnosilac zahteva i osuđen, usvojen je zahtev podnosioca da ne učestvuje u suđenju iz razloga što je to dozvoljeno albanskim zakonodavstvom.
91. Nakon zahteva organa Republike Kosovo, upućenog organima vlasti Republike Albanije, u vezi sa garancijama da će se podnosiocu zahteva omogućiti ponovno suđenje u državi molilji, ovi poslednje pomenuti su u svojoj izjavi naveli da “*nakon ponovne ocene akata, proizašlo je da je lice imalo saznanja o krivičnom postupku koji se vodio protiv njega i da je ispitano i osuđeno na meru obezbeđenja – obaveza javljanja u sudsku policiju, kao i da ga je u suđenju branio pravni zastupnik koga je on izabrao po posebnom punomoćju. Dodajući da se zbog napred navedenog, a na osnovu albanskog krivičnog zakonodavstva,*

lice ne može smatrati odsutnim i pod ovim uslovima Ministarstvo pravde ne može dati garancije za njegovo ponovno suđenje”.

92. Nakon toga je Osnovni sud, postupajući u ponovljenom suđenju i na osnovu nalaza iz rešenja Vrhovnog suda, utvrdio da je izručenje u konkretnom slučaju dozvoljeno. U obrazloženju svog rešenja, Osnovni sud je utvrdio da je na osnovu spisa predmeta, podnosilac zahteva imao saznanja o postupku, *“da mu je suđeno dok je bio na slobodi i da je tokom suđenja on sam angažovao branioca po posebnom punomoćju”*, detaljno precizirajući način zastupanja za obojicu angažovanih branilaca. S obzirom na to da je sudski postupak koji je vođen u odsustvu podnosioca zahteva ispunio minimalne garancije za pravično suđenje, Apelacioni sud je ocenio da je prvostepeni sud u ovom slučaju s pravom dozvolio izručenje. Povodom navoda da je jedan branilac zastupao više optuženih u sudskom postupku, Apelacioni sud naglašava da takva odbrana nije dozvoljena samo u Republici Kosovo, odnosno da je ona dozvoljena u državi molilji.

93. Sud po ovom pitanju podseća na obrazloženje iz presude Vrhovnog suda koje se odnosi na ovaj konkretan navod podnosioca zahteva da je u državi molilji osuđen u odsustvu i da mu u slučaju izručenja neće biti omogućeno ponovno suđenje. U obrazloženju gore navedene presude se dalje navodi:

“Sledeći navod branioca, da sud treba da ispita “usaglašenost zakonodavstva države molilje sa našim zakonodavstvom”, takođe ne stoji, zbog činjenice da u ovom aspektu treba ispitati samo identitet norme, tj. da li krivično delo prema Krivičnom zakoniku države molilje predstavlja krivično delo i prema zakoniku države koja odlučuje o izručenju i ovaj standard je ispunjen jer je ovo krivično delo sankcionisano i Krivičnim zakonikom Kosova.

Prvo, zbog činjenice da sudski postupak nije vođen u sudovima Kosova već u Republici Albaniji, primenom sada već ustaljenog standarda u međunarodnom krivičnom pravu “Teritorijalni princip primene zakona”.

Inače, iz spisa predmeta proizilazi da je na sudskom ročištu održanom 30.07.2019. godine, kojem je prisustvovali lice za koje se traži izručenje Besim Gashi, isti izjavio na zapisnik: “slažem se da se suđenje održi u odsustvu sa advokatom Zef Cupi” (str. 5 sudske odluke).

Iz gore navedenih razloga, proizilazi da su odluke koje se pobijaju zahtevom za zaštitu zakonitosti u potpunosti u skladu sa Zakonom o međunarodnoj pravnoj saradnji, zbog toga što ne postoji nikakva smetnja za izručenje, na osnovu činjenice da između Republike Kosovo i Republike Albanije postoji sporazum o međusobnom izručenju državljana država potpisnica sporazuma”.

94. Sa svega napred navedenog, Sud primećuje da se podnosilac zahteva slobodnom voljom odrekao svog prava da ne učestvuje u suđenju. Takođe, on je ovlastio dvojicu branilaca da ga zastupaju u krivičnom postupku koji se vodio protiv njega.

95. U tom smislu, Sud, pozivajući se na praksu ESLJP-a, primećuje da je prema ESLJP-u, u načelu, dužnost da se garantuje pravo okrivljenog u krivičnom postupku da bude prisutan u sudnici – bilo u izvornom postupku bilo u ponovljenom postupku – jedna od osnovnih pretpostavki člana 6. (vidi predmete ESLJP-a *Stoichkov protiv Bugarske*, predstavka br. 9808/02, presuda od 24. marta 2005. godine, stav 56). Međutim, prema ESLJP-u, rasprava se može održati u odsustvu optuženog lica, ako se optuženo lice odreklo prava da bude prisutan na raspravi. To odricanje može biti izričito ili implicitno u nečijem ponašanju, na primer kada on ili ona nastoji da izbegne suđenje (vidi predmet ESLJP-a

Lena Atanasova protiv Bugarske, predstavka br. 52009/07, presuda od 26. aprila 2017. godine).

96. ESLJP je stoga naglasio da je odbijanje ponovnog otvaranja postupaka vođenih u odsustvu optuženog, bez ikakvih naznaka da se optuženi odrekao prava da bude prisutan tokom suđenja, utvrđeno kao "očigledno uskraćivanje pravde" što je učinilo da postupak bude u potpunoj suprotnosti sa odredbama člana 6. EKLJP ili načelima sadržanim u njemu.
97. U slučaju koji se nalazi pred nama, kao što je opširno izloženo u ovom rešenju, Sud primećuje da je podnosilac zahteva u prvom stepenu, u kojem je i oglašen krivim, tražio da ne učestvuje u razmatranju svog predmeta, tako što je posebnim punomoćjem imenovao dva branioca koji su ga zastupali sve vreme.
98. Takav zahtev podnosioca je usvojen od strane Suda sudskog okruga Lježa i bio je u skladu sa članom 351. Zakonika o krivičnom postupku Albanije.
99. Sa svega napred navedenog, na osnovu albanskog krivičnog zakonodavstva, ne može se smatrati da je podnosiocu zahteva suđeno u odsustvu i pod ovim uslovima vlasti Republike Albanije ne mogu dati garancije za njegovo ponovno suđenje. Ova činjenica je naglašena i odgovorom vlasti Republike Albanije na zahtev Osnovnog suda.
100. Nadalje, Sud smatra da su odluke redovnih sudova kojima je dozvoljeno izručenje, a na kraju i Vrhovni sud svojom presudom, objasnili podnosiocu zahteva sve razloge zbog kojih je u njegovom slučaju izručenje dozvoljeno i da je isto u potpunom skladu sa zahtevima Zakona o međunarodnoj pravnoj saradnji i obavezama koje proizilaze iz Bilateralnog sporazuma.
101. U konkretnom slučaju, na osnovu prethodno izloženih opštih načela iz prakse ESLJP-a i činjenica u ovom slučaju, Sud utvrđuje da podnosilac zahteva, ako bude bio izručen Albaniji, neće biti izložen stvarnoj opasnosti od očiglednog uskraćivanja prava na pravično i nepristrasno suđenje, kao rezultat nedostatka garancije za mogućnost ponovnog suđenja od strane države molilje.

Povodom navoda podnosioca zahteva da ga je u toku krivičnog postupka branio branilac koji je branio još dvojicu optuženih

102. Povodom navoda podnosioca da ga je u toku krivičnog postupka branio branilac koji je branio još dvojicu optuženih, podnosilac zahteva tvrdi da to nije dozvoljeno ZKPRK-om.
103. Sud podseća da je u konkretnom slučaju u obrazloženjima odluka redovnih sudova koje su bile u istoj liniji, dodajući da je takva radnja zabranjena u sprovođenju krivičnog postupka samo prema ZKPRK-u i da u slučaju izručenja takav navod ne predstavlja povredu minimalnih prava na odbranu zbog toga što zakonske odredbe države molilje dozvoljavaju takvo zastupanje, pri čemu jedan branilac može da brani više optuženih.
104. Sud, po ovom pitanju, podseća i na obrazloženje presude Vrhovnog suda koje se odnosi na ovaj navod i u kome je dodato sledeće:

"navodi da su povređene odredbe člana 55. ZKP Republike Kosovo jer je u sudu u Republici Albaniji jedan advokat branio, osim traženog lica i druge okrivljene, ne stoji, zbog činjenice da se u takvim slučajevima u pogledu krivičnog postupka

primenjuju odredbe Zakonika o krivičnom postupku države u kojoj je izvršeno krivično delo i u kojoj je presuđeno u predmetu, tj. Zakonika o krivičnom postupku Republike Albanije, a ne odredbe Zakonika o krivičnom postupku države čije državljanstvo ima traženo lice, odnosno ZKPK, dok prema odredbama Zakonika o krivičnom postupku Republike Albanije jedan advokat može da brani više od jednog okrivljenog, pri čemu se u članu 54. ZKPRA kaže: odbranu više okrivljenih može preuzeti zajednički branilac, pod uslovom da između okrivljenih ne postoji nespojivost interesa (st. 1) i organ postupka, kada utvrdi nespojivost interesa okrivljenih konstatuje to odlukom i vrši potrebne zamene (st. 2). U konkretnom slučaju su ispunjeni zakonski uslovi predviđeni članom 54. st. 1 ZKPRA jer nije bilo sukoba između odbrana ovih okrivljenih”.

105. S tim u vezi, Sud se poziva na član 17. Zakona o međunarodnoj pravnoj saradnji, koji kaže da izručenje nije dozvoljeno ukoliko ima razloga da se veruje da licu neće biti obezbeđene minimalne garancije pravičnog suđenja u zemlji koja je podnela zahtev, kako je predviđeno Ustavom. U tom pogledu, Sud primećuje da ni Ustavom, niti sudskom praksom ESLJP-a, nije utvrđeno da branilac ne može da zastupa dvoje ili više optuženih u jednom krivičnom postupku, te stoga Sud ocenjuje da suu slučaju podnosioca zahteva ispoštovane minimalne garancije zajamčene članom 31. Ustava.
106. U konkretnom slučaju, a na osnovu prethodno izloženih opštih načela iz prakse ESLJP-a i činjenica u ovom slučaju, Sud utvrđuje da podnosilac zahteva, ako bi bio izručen Albaniji, ne bi bio izložen stvarnoj opasnosti od očiglednog uskraćivanja prava na pravično i nepristrasno suđenje.
107. Kao rezultat toga, Sud utvrđuje da u konkretnom slučaju nije došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.

Povodom navoda podnosioca zahteva o povredi člana 21. i člana 24. Ustava

108. Povodom navoda podnosioca zahteva o povredi člana 21. [Opšta načela] i člana 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava, Sud primećuje da je podnosilac zahteva samo pomenuo povredu članova Ustava, ne pružajući nikakvo obrazloženje i ne potkrepljujući svoje navode o načinu na koji je osporena odluka, uključujući i odluke nižestepenih sudova, mogla dovesti do povrede navedenih članova.
109. Povodom navoda podnosioca zahteva o povredi članova 21. i 24. Ustava, Sud naglašava da sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom svog suđenja ili samo pominjanje članova Ustava, nije dovoljno da se izgradi tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva moraju da obezbede obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučaj Suda KI136/14, Abdullah Bajqinca, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2015. godine, stav 33).
110. Kao rezultat toga, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio navode da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni i da su osporenim odlukom povređena prava i slobode zagarantovane Ustavom.

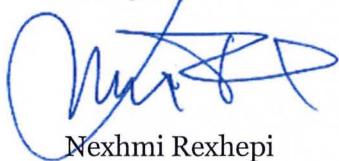
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 39 (2) Poslovnika, dana 23. februara 2023. godine, većinom glasova

ODLUČUJE

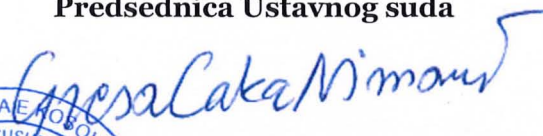
- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani